

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Українська медична термінологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС..
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13.
Викладач (-і)	Завідувач кафедри, к.філол.н., доц. Сікорська О.О. Завуч кафедри, к.філол.н., доц. Шаніна О.С. д. філол.н., проф. Ареф'єва Н.Г. к. філол.н., доц. Філюк Л.М. викл. Івлєва С. М. викл. Крицька А. О.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: +38 (048) 723-33-55; +38 (048) 712-31-00 E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – сучасна українська медична термінологія.

Мета дисципліни: сформувати у здобувача стійкі знання та навички оперування фаховою медичною термінологією у професійній комунікації.

Завдання навчальної дисципліни:

- подальше студіювання особливостей фахового мовлення лікаря.
- опанування термінологічною лексикою;
- оволодіння навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками, зокрема зі словниками медичних термінів;

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- основні етапи розвитку, походження та склад української медичної термінології;
- актуальні проблеми сучасного медичного термінознавства;
- способи творення медичних термінів;
- особливості фахового мовлення лікаря в стереотипних ситуаціях;
- різновиди медичної фахової мови;
- лексико-семантичну організацію медичної термінології.

Вміти:

- вільно оперувати медичною термінологією з урахуванням базових лексико-семантичних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

явищ медичної терміносистеми;

- виокремлювати терміоеlementи;
- влучно добирати лексику за фахом у стереотипних ситуаціях професійного спілкування;
- володіти навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками, зокрема зі словниками медичних термінів;
- послуговуватися бібліографічними джерелами для підготовки розгорнутих доповідей, рефератів, презентацій тощо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття: діагностування (бесіда, спостереження, тестування, творчі роботи); інформування (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль); практична робота (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); операційний метод (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Історія творення медичної термінології. Походження та лексичний склад медичної термінології. Джерела запозичення.

Тема 2. Розвиток та становлення української медичної термінології.

Тема 3. Термін як складова медичної фахової мови. Термін. Терміносистема.

Тема 4. Українська медична термінологія. Способи творення медичних термінів.

Тема 5. Терміоеlement як складова медичної термінології. Клінічні терміоеlementи.

Тема 6. Мова професійного спілкування медика.

Тема 7. Спілкування як інструмент професійної діяльності медика.

Тема 8. Різновиди медичної фахової мови.

Тема 9. Лексико-семантична організація медичної термінології.

Тема 10. Паронімія як вияв лексико-семантичних відношень у медичній термінології.

Тема 11. Полісемія та омонімія в медичній терміносистемі.

Тема 12. Антонімія медичних термінів.

Тема 13. Синонімія.

Тема 14. Терміни-епоніми як спосіб вияву синонімії в медичній термінології.

Тема 15. Усталені вислови в медицині. Кліше. Види кліше.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Єщенко Т. А. Фахове мовлення лікаря: вправи і завдання для самостійної роботи студентів. Львів: ЛНМУ, 2023. 78 с.
2. Єщенко Т. А. Фахове мовлення лікаря: збірник тестових завдань для поточного контролю. Львів: ЛНМУ, 2022. 81 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

3. Єщенко Т. А. Фахове мовлення лікаря: практикум. Львів: ЛНМУ, 2023. 123 с.
4. Українська мова як засіб професійного спілкування медика (актуальні проблеми сучасного медичного термінознавства / уклад. Г. П. Краєвська. Вінниця : ВНМУ ім. М. І. Пирогова, 2016. 48 с.
5. Фахове мовлення лікаря: навчально-методичний посібник для проведення практичних занять зі студентами 1 курсу денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» / Т. А. Єщенко. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2023. 116 с.

Додаткова:

1. Українська мова (за професійним спрямуванням): підручник / С. М. Луцак, Н. П. Литвиненко, О. Д. Турган та ін.; за ред. С. М. Луцак. Київ: ВСВ «Медицина», 2017. 360 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / С. О. Караман, О. А. Копусь, В. І. Тихоша та ін. ; за ред. С. О. Карамана, О. А. Копусь. К. : Літера ЛТД, 2013. 544 с.
3. Голод Р. Б. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник / Р.Б. Голод, О.М. Мельничук, Л.І. Сілевич. Івано-Франківськ : Видавництво ІФНМУ, 2023. 212 с.
4. Караман С. О. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для ВНЗ / С.О. Караман, О.А. Копусь, В.І. Тихоша. К. : Літера ЛТД, 2023. 544 с.
5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник, за програмою МОН. 5-те видання / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ : Алерта, 2022. 696 с.
6. Шутак Л. Б. Культура усного спілкування медичного працівника: [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації] / Л. Б. Шутак, Г. В. Навчук. Чернівці : Видавництво БДМУ, 2021. 177 с.

Словники:

1. Тлумачний словник поширених медичних термінів: навчальний посібник / Крупік В. П., Зіменковський А. Б., Регеда М. С. та інші. Львів : Ліга-Прес, 2004. 414 с.
2. Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник : у 4 томах / Л. І. Петрух, І. М. Головка. Київ : ВСВ «Медицина», 2012.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Дзісь Є. І., Томашевська О. Я. Українська мова: проблеми та їх вирішення. *Health-ua.com: спеціалізований медичний портал*. Львів : Львівський національний університет імені Данила Галицького, 2021. URL: <https://health-ua.com/terapiya-i-semeynaya-medicine/organizaciia-medicnoyi-opomogi/67386-ukrainska-medichna-mova-problemi--tah-virshennya>
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: <http://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найадекватніші форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь в обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.